

KUR TEKIEJI ŠALTINELĖ

BLIŪDŽIUVIENĖ Regina

Žemi jie iškieli kalva,
Ana tikrā ī kap galva.
Nu kalvuos viskon matā –
Kas tuoliau, vuo kas žemā.
Virš galvuos jau tiktā dongus.
Kartās kuoks miškelis ronguos.

Jie pavēršius i nuplėka,
Nažinā, kas giliau lėka.
Vondinis i dauba biegs,
Unt viršūnis napasied.
Tudie unt aukštū kalvėkiu
Karts suodības pasilėka.

Ruods, ka skribieli uždietum
Unt pakauši i kintietum,
Viejė, ka tik nanupūstu
I anon, i tava ūstu.
Gal diel tuo munėški suoda
Pakalnie vis staties truoba.
Bėški užvieji jīškuoji,
Al' labiau vondens dabuojī.

Žėna i maži vākā,
Ka i vėršu vundinā,
Kuoc i daug jieguos turietu,
I viršūni natekietu,
I pakalni kuoc puo laša,
I snīngus, i lītu nešas.

Vuo kalvėki, jie na blīns,
Pailga kap cepelins,
Jie išrītus kopra ilga
Plerpsa kap išrauta smėlga,
Pajīškuok, kor anuos galva.
Vuo tada jau lėpk i kalva.
Tik namink unt ūdeguos.
Šonis tāt suoduo suluos,
Ka tu lieksi išsigondis
Pasitorkšt prūdi pas ontis.

Pailga suoduos kalvėki
Raituos kap kuoki upėki.

Taikiesi iš vudins kėlti,
Plakies, lonksties, soka smėlti.
Vuo kap vondinis nuseka,
Nabsurada sava taka.

Tik galvėki kīk pakieli,
Ežera isižiūrieji,
Al' pasīkti nagalieji.
I dabā jau ta galvėki
Stīruo virš suoduos kalvėkis.

Žmuonis špuosīti muokieji.
Aki taikli gal turieji,
Jie ton kalva padalėna
I dvīm vardās pavadėna.
Tāt atskīri kalvuos galva –
Te kap paukštis pasižvalga.
I anuos aukščiausī vīta
Varda īsmeigi kap mīta.

Īsmeigi jau tāt tvirtā,
Ka i šindī dā žinā,
Omžės pats naužmiršā
I kitims vis pasakā.
Nagailieji pagirėma,
Kalnu, matā, pavadėna.
Nuors ton kalna kap kepori
Gali parspjaut atsigolis.

Kāp tēn bova, kāp tēn ne –
Vīnam kūni du narė!
Golbiu kalns i Golbiu suoda.
Kas pirmesnis? Kāp atruoda?
Al' pirmiausė bova paukštis –
Baltaplunksnis, pasišiaušis.
Vuo gal dailė sušukūts,
Vundinū ilgā lingūts.

I tas kalns, i vėsa suoda
Omžiu biegie pasiruoda
Kap iš vudinū išnieres
Ir i kronta atsiriemus.

Medis bova i nulūža.
Vundū žemien jie suslūga,
Uns vis tīk čia pasilėka.
Nieks naklausī, a patėka.

Mas anon dabā užspaudiem,
Net iš pelkiu jau išgaudiem,
I kanalu tīk prikapsziem –
Vondini šiāp tāt suslapstiem.

...Kažkada nu kalna tinsa
Vondinėnis gīvas ginslas.
Vuo šaltenė kap akis
Liūb vis žvelgs moms ī akis.

.....
Nu kalnioka kap nu spronda
Trīs kelukā nusironga.
Jie kelukā, tā gerā,
Al' ka plūst tēn vundinā.
Anū tuoki viršūnėki
Kap ka žmuogū paausėki.

Jie kuoks varms tau prisidailėn,
Gerā gīli pasismailėn.
Nie junti i nie matā -
Keli krovini lašā
Jau ištėška iš skūruos
I rasuos, ilgā rasuos.

Kaiž, a bova kada nuors,
Ka i kalna trīs varmā
Tāt ikonstu kruvinā.
Nu, tuokiū varmū i nie.
Al' kūdie nu kalna biegs,
Kap iš ginlas vis rasuo
I sustuoti navalio
Trīns ginslėkis, vondens pėlnas –
Kuoc nasmarkis, ali elgas.

Keli pakrašti vis plaun,
I pakalni nusigaun.
Nurisnuo i kuoki rava.
Līg prapūln, līg nuved taka,
Dėrvas pakraštie palikt,
Tas saulikie karts išnīkst.
Jie daugiau vundens padūs,
Gali atsirast i prūds.

Trīs kelė i ginslas trīns.
Nieks tū ginslu naištrīns.

(Nukelta i 40 p.)

Naužrēši juoki mazga,
Naužkēš arkliu puosnaga.
Ruoduos, kalna kas pakauši
Pragrēnži, vuo gal pragrauzi,
I matīti: unt keliū
Šaltinukā burbuliū.

Tas kelēs kas važinieji,
Šaltinukams vis burbieji:
Tāp kliuksieti čia navalna.
Linsk i žemi, palik kalna.
Gal puo kalnu nagerā,
Jiegu čia pasilikā?
Tik vundū naklausī nieka.
Dīna nakti keliu biega.

Akminoku kīk papluovi,
Arkliū spruduliava kuoji.
Ratā šuokinie kap gīvi.
Vuo jie kartās veži šina,
Arkliams šuonus bada īna.
Kāp užvēlkt aukštīn vēžema,
Musiet, tik arklē tažēna.
Kīk anīms jeguos reikieji,
Kuol ī vēršu užbrazdieji.

Tāp nu kalna trīs kelē
Vis žlegiedava šlapē.
Nieks taisīti namiegēna.
Soka tik šalip vēžema.
Gnībi dērvas gabalioka.
Ruods, ka keliū anūkioka
Par daug metu išaugēna,
Vuo patīs napanaikēna.

.....
Kalni gal vondēns numā?
Nieka žmuogus nažinā.
I matīsi, i žinuosi –
Nu duntū tiktā lig nuosis.
Šnīpštausi a krapštīnīesi –
Visakuo naišsiveiziesi.
Pasakuom juk nagīvensi,
Vondēns tēn napolisemsi.

Šulinē kuol vīta rasi,
Pēnkis šešis dūbis kasi.
Pati žemi tau paruoda:
Šit čia šolini, tēn truoba.
Vuo jie žemis naklausā,
Galva lēnk – apsigavā.

Ont pakauši vondēns jīška –
Vēdur' dērvas ons ištīška.

Kuol šaltēnē kelius prausi,
Mona pretkā dēva rausi.
Na pakalnie, na daubuo,
Na pri pjauni apačiuo.
Dēva pati ruods kilsū –
Jiemi burbuliūt vundū.
Bačka īsmeigi i dūbi –
I vundū par vēršu pūli.

Nauji truoba ka pastati,
Šolini užpīli aki.
Al' vundū nanusilēda,
Napabiega, nasusmega.
Vīta ton ilgā drikēna.
Kartās traktuoriu klompēna,
Jūdava sausruo tas pluots.
Tik nabrasi, najīškuok.
Vuo kūdie? Pats pagalvuok.

Dabā kīmi šulinie
Vondīni vis sieminie.
Kuoc par vēršu i nabieg,
Gilumikie tvirtā sied.
Visad skanus, gīvs i šalts,
Vītuo kap kalti ikalts.
Kuoc unt kalna gīvenā,
Vondēns tīkrā užtekā.

.....
Pats kalniuks i pelki remas,
Paribie trīns akis veras.
Saka, ka čia ežeroka
Akis lēka, naužroka.
Pelkiu žuolis naužlinka,
Kiminā i naužslinka.
Pats veliena apsīkluoji,
Smega žemien i mīguoji.

Pri akiū priēt galiesi,
Tik unt žemis jie stuoviesi.
Anuos jud, karts burbuliū.
Ruods, gelmie kaižkas dūksū.
Brēst aplinkū nabundīk –
Kiminīni dā prarīs.
Tēn veliena baisē pluona.
Kū greičiau pasuk i šuona.

Pri vīnuos sumīniem taka.
Vondēns iš anuos užteka
Laistīt darža, girdīt karvi.
Sīki, susiradēn karti,
Mas, vākā, kuoc rizikavuom,
Anuos gēluma mieravuom.
Kartis gal par trumpa bova,
Ka už dogna naužklova.

Ontra akis tuolieliau,
Mums nu darža nūšaliau.
Vondēns iš anuos nasiemiem,
Vākā akminoku mieti.
Tik vīns kēta napastūmi
Ir i versmi naipūli.

Treti pakelie, pri glūsni,
Kiminū blakstienas šlūsti.
Geruo vītuo atsivieri,
Juk čia pat keluks dulkieji.
Jiegu paršuoksi par rava,
Pasidžiauk – šaltenis tava.
Ka tuoliau nu dērvu bova,
Niekam tāp i naužklova.

Žmuonis anuos keravuojuos,
Mat veliena vis kilnuojuos.
Palingūs:
– Vaje! – Jie par arti priejē.
Varlis tēn veseli kieli,
Rīta vakara kvarksieji.
I vaivuorā mus viliuoji,
Ali rinkti pabijuojuom.

.....
Atmintīs aš atsigieriau.
Iš šalteniu ruods išnieriau.
I skondēn, i skaudē tronkuos,
Kraugīslīem par šērdi ronguos,
Vis minčiū žaibā apsmaigsta.
Tik lig šiuolek mūnī keista,
Ka nie vīna šaltinoka,
Nie tuo gražiuoji pjaunoka
Nieks išsauguot nanuorieji.
A daugiau nauduos turieji,
Ka uždosa uns gelmie
Golbiu kalna tuo versmie?

...paskutēnis mona sudie...